

Nauwkeuriger gebruik kunstmatige voeding kan doodgaan van kritiek zieke patiënten voorkomen

Op 10 januari 2018 neemt het UZ Brussel een nieuw hoogtechnologisch toestel in gebruik om het metabolisme en het energieverbruik van kritiek zieke patiënten te meten. Het toestel wordt gebruikt in het kader van een internationale studie om op een wetenschappelijke manier het nut aan te tonen van hoe een aangepaste dosering van klinische voeding een positieve impact heeft op de overlevingskans van de patiënt (1). Een meer precieze toediening van kunstmatige voeding is daarenboven kostenbesparend voor zowel de patiënt als de maatschappij door het terugdringen van het aantal infecties (2) en het sneller herstel, waardoor de patiënt in veel gevallen sneller naar huis kan. Exact kunnen meten hoeveel energie patiënten verbruiken laat toe om het toedienen van klinische voeding, vooral voor patiënten die in coma liggen, beter af te stemmen op de behoeften van de patiënt en zo de zorg voor de patiënt te verbeteren. Na het UZ Brussel, zullen ook andere ziekenhuizen in Tel-Aviv, Stockholm, Wenen, Bergen en Lausanne de nieuwe metabole monitor in gebruik nemen.

Overlevingskans vergroten en infecties voorkomen

Patiënten die in de afdeling intensieve zorgen verblijven, bevinden zich vaak in een kritieke toestand tussen leven en dood. Ze eten zelden gewone voeding, zeker patiënten die in coma liggen worden op krachten gehouden door kunstmatige voeding. Toediening en opname van voedingsstoffen speelt voor hen, naast de andere zorgen en behandelingen die ze krijgen, een belangrijke rol. Het correct doseren van voeding kan namelijk enerzijds een impact hebben op de overlevingskans van die patiënten, anderzijds kunnen daardoor ook infecties worden vermeden doordat de patiënt sneller weer op krachten komt. Voor veel organen en stelsels worden nieuwe technologieën al ingezet om de juiste behandeling en opvolging te kunnen bepalen. Tot voor kort was die hoogtechnologische omgeving afwezig voor het bepalen van de juiste voeding en dosering van kunstmatige voeding. Daar komt nu verandering in.

Voeding inzetten als behandeling

“Op basis van de expertise die we de afgelopen jaren in het UZ Brussel hebben opgebouwd, werden we geselecteerd om als eerste ziekenhuis de metabole monitor in gebruik te nemen. Daarmee maakt de meer dan 100-jaar oude formule van Harris en Benedict, waarbij vooral rekening wordt gehouden met het lichaamsgewicht van kritiek zieke patiënten, eindelijk plaats voor een meer nauwkeurige berekening van het metabolisme. Voor patiënten die in een kunstmatige coma worden gebracht en waarbij verschillende orgaanfuncties worden overgenomen door machines, kan dit precieze gebruik van klinische voeding de overlevingskans positief beïnvloeden,” licht prof. Elisabeth De Waele, kliniekhoofd intensieve geneeskunde in het UZ Brussel, toe. “Studies bij kankerpatiënten hebben aangetoond dat de juiste voeding een betere overleving geeft. Er is nood aan een beter voedingsbeleid van kritiek zieke patiënten. Voeding moet immers ook gezien worden als een behandeling. Als we exact kunnen meten wat de patiënten nodig hebben, kunnen we ook over- of ondervoeding vermijden. We geven ook geen medicatie om de bloeddruk of de

bloedsuikerspiegel te regelen op basis van een vage formule. Waarom wordt dit dan wereldwijd nog steeds voor voeding gedaan?”

Pionierswerk doortrekken

Om de expertise op het vlak van klinische voeding en metabolisme verder uit te bouwen richt het UZ Brussel onder leiding van prof. Elisabeth De Waele, een afdeling klinische voeding op. Daarmee onderstreept het UZ Brussel het belang van het inzetten van een correct voedingsbeleid waarin voeding de juiste aandacht krijgt in het zorgpakket. Klinische voeding wordt daarmee als een serieuze, evenwaardige behandelingsmodaliteit aanvaard.

Het UZ Brussel zet daarmee zijn voortrekkersrol op dit vlak verder. Het universitair ziekenhuis beschikt al jaren over een ‘Voedingsteam’ en was daarmee destijds een van de pioniers in België. In 2012 startte prof. Elisabeth De Waele samen met het voedingsteam onderzoek over het belang van klinische voeding als behandelingsmodaliteit. De laatste wetenschappelijke ontwikkelingen worden in het UZ Brussel geïmplementeerd zodat het multidisciplinaire team ook complexe patiënten en patiëntengroepen kan behandelen. De manier van werken van het UZ Brussel op het vlak van klinische voeding wordt ook internationaal erkend. Vandaar dat het UZ Brussel als onderzoekspartner werd weerhouden door prof. Claude Pichard, een Zwitserse autoriteit op dit gebied, voor het gebruik van de nieuwe generatie metabole monitor die na jarenlange intellectuele en technische inspanningen, en in samenwerking met de European Society of Clinical Nutrition and Metabolism (ESPEN), en de European Society of Intensive and Critical Care Medicine (ESICM), door een gespecialiseerde medische industriële partner werd ontwikkeld (3).

REFERENTIES:

(1) Zusman O¹, Theilla M^{2,3}, Cohen J^{2,4}, Kagan I², Bendavid I², Singer P^{2,4}. Resting energy expenditure, calorie and protein consumption in critically ill patients: a retrospective cohort study. Crit Care 2016 Crit Care. 2016 Nov 10;20(1):367.

(2) Pradelli L, Graf S, Pichard C, Berger MM. Supplemental parenteral nutrition in intensive care patients: A cost saving strategy. Clin Nutr 2017

(3) Oshima Oshima T¹, Berger MM², De Waele E³, Guttormsen AB⁴, Heidegger CP⁵, Hiesmayr M⁶, [Singer P](#)⁷, Wernerman J⁸, Pichard C⁹. Indirect calorimetry in nutritional therapy. A position paper by the ICALIC study group. Clin Nutr. 2017 Jun;36(3):651-662.

Over het UZ Brussel

Het Universitair Ziekenhuis Brussel is een universitair ziekenhuis met ongeveer 3.800 medewerkers. Het is verbonden aan de faculteit Geneeskunde en Farmacie van de Vrije universiteit Brussel op de Brussels Health Campus in Jette. Met 721 ziekenhuisbedden is het jaarlijks goed voor meer dan 30.000 opnames van patiënten uit binnen- en buitenland, meer dan 360.000 raadplegingen (excl. spoed) en meer dan 70.000 patiënten op spoed. Zijn filosofie is gebaseerd op drie principes: Nederlandstalig, pluralistisch en sociaal. Als universitair ziekenhuis heeft het ook een opleidingsopdracht en voert het wetenschappelijk onderzoek uit. Meer info op www.uzbrussel.be.

Perscontacten UZ Brussel voor meer informatie of interviews:

Gina Volkaert, M: 0476 88 67 24, E: gina.volkaert@uzbrussel.be

Edgard Eeckman, M: 0475 96 00 67, E: edgard.eeckman@uzbrussel.be